

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «АГРОІНЖЕНЕРІЯ»

Метою моніторингу було вивчення рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми «Агроінженерія» з метою удосконалення системи якості вищої освіти в ТДАТУ.

Анкетування проведено в 1 семестрі 2019-2020 навч. року.

Учасники анкетування – науково-педагогічні працівники, які викладають дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Агроінженерія». Всього опитано **24 респондента**. Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Агроінженерія» за критерієм **«Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу»** наведено на рисунку 1.

Рис. 1. Оцінювання **«Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу»** (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (*1- найбільш важлива*) представлено у таблиці 1.

Таблиця 1 - Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Здатність застосовувати знання на практиці	1
Здатність до аналізу і синтезу	2
Базові загальні знання	3
Засвоєння основ базових знань з професії	4
Усне і письмове спілкування рідною мовою	5
Знання другої мови	6
2 блок	
Прийняття рішень	1
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	2
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	3
Здатність до критики та самокритики	4
Здатність до навчання	5
Елементарні комп'ютерні навички	6
Дослідницькі навички і уміння	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	4	0	25	42	29
Рівень базових (професійних) знань і навичок	0	18	18	36	27
Стратегічне мислення	4	17	21	33	25
Націленість на кінцевий результат	4	13	17	29	38
Здатність працювати в колективі, команді	8	0	13	33	46
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	8	8	21	38	25
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	4	0	13	38	46
Навички управління персоналом, колективом	0	4	33	29	33
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	0	8	29	29	33
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	0	8	8	50	33

Ведення ділової документації	0	13	33	29	25
------------------------------	---	----	----	----	----

Результати оцінювання показали **високий рівень** (4 і 5 балів) наступних якостей та навичок: «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання» (83%), «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями» (83%), «здатність працювати в колективі, команді» (79%), «рівень загальнотеоретичної підготовки» (71%). **Низький рівень** (1 і 2 бали) - «стратегічне мислення» (21%), «рівень базових (професійних) знань і навичок» (18%), «націленість на кінцевий результат» і «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці» по 17%.

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Агроінженерія» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Агроінженерія» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	96
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	75
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	92
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	33
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	67
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	71
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	21
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	46

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів п'ять найбільш необхідних складових освітньої програми «Агроінженерія» наступні:

1. Співвідношення теоретичної і практичної частини (96%)
2. Спрямованість дисциплін на майбутню професію (92%)
3. Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (75%)
4. Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (71%)
5. Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (67%).

Тому, при оновленні освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо залучення роботодавців до розроблення та модернізації освітньої програми показані на рисунку 2.

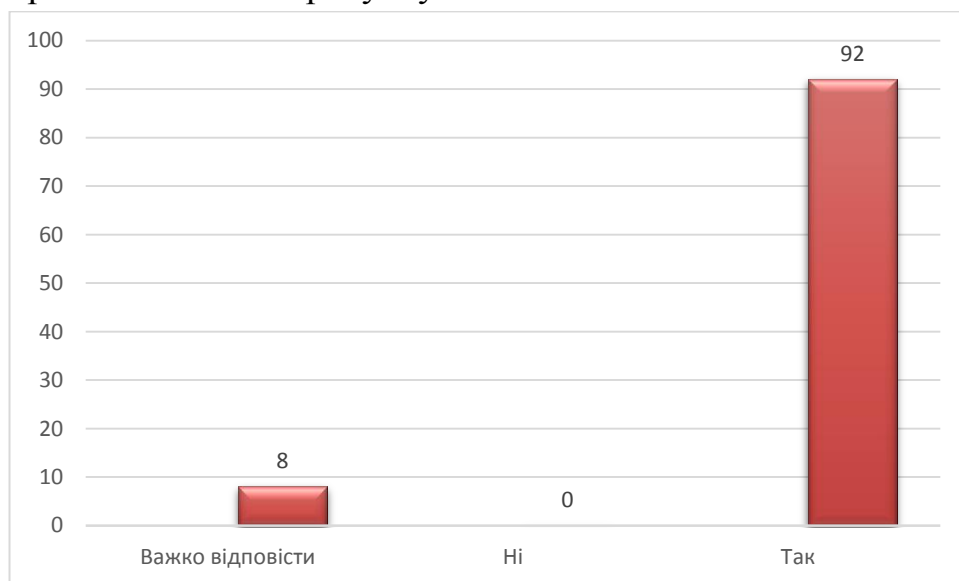

Рисунок 2 - Оцінювання «*Чи вважаєте Ви, що необхідно залучати роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм?*» (у відсотках)

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу* – «Іноземна мова», «CAD для 3D-проектирования, SOLIDWORKS», «Управління персоналом», «Автоматизація технологічних процесів в АПК», «Логіка», «Система точного землеробства».

- *необхідно вилучити з освітнього процесу* - «Історія», «Філософія», «Трибологія», «Мастильні матеріали».

Інші пропозиції викладачів щодо покращення якості освіти та освітньої програми наступні:

- покращити матеріально-технічне забезпечення;
- передбачити індивідуальні завдання;
- студентам забезпечити онлайн-перегляд оцінок;
- скасувати таку форму, як «вільне відвідування»;
- підвищити професіоналізм викладачів.

Висновки

1. Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Агроінженерія» за критерієм «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» показали що, знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному

реальному стану виробництва і бізнесу на «повністю відповідають» - 63% та «швидше відповідають» - 37%. Причиною такого результату є недостатній рівень стажування викладачів на виробництві. Тому з поточного навчального року деканатом створений план стажування науково-педагогічних працівників на сучасних с.-г. підприємствах, які мають та використовують сучасну техніку та технології. Результати їх стажування планується заслуховувати та обговорювати і ухвалювати на засіданнях вченої ради механіко-технологічного факультету.

2. Результати ранжирування складових компетентностей випускника для роботи за фахом показали, що найбільш важливі є «здатність застосовувати знання на практиці», а найменш важливі серед них є «Знання другої іноземної мови». Такий результат є цілком закономірний, оскільки остання редакція ОПП «Агроінженерія» предметно та ґрунтовно висвітлює компетентністний підхід при підготовці майбутнього фахівця. А от віднесення такої компетентності як «Дослідницькі навички і уміння» до найменш важливих, на думку, проектною групою є не зовсім правильним. Така думка викладачів, мабуть, сформована недостатньою увагою розгляду цієї компетентності під час стажування ним (викладачем) на виробництві. Тому, в програмі стажування викладачів на виробництві доцільно включати питання отримання ними додатково дослідницьких навичок і умінь.

3. Результати оцінювання якостей та навичок випускників показали що, високий рівень мають наступні критерії: «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями» і «рівень загальнотеоретичної підготовки». Низький рівень оцінювання якостей та навичок випускників мають критерії - «стратегічне мислення» і «рівень базових (професійних) знань і навичок». Підвищити рівень вказаних критеріїв пропонується через збільшення частки навчальних занять, які розвивають у здобувача вищої освіти такі якості, як творчість і раціональність, аналіз і синтез, актуальність і прогнозування. Науково-педагогічним працівникам слід звернути увагу на основні особливості сучасного стратегічного мислення, якими є: креативність, критичність, системність, інноваційність, винахідливість, об'єктивність. Стратегічне мислення є однією з головних складових успіху майбутньої діяльності агроінженера, тому в подальшому потрібно продовжувати вивчати це поняття

для того, щоб за будь-яких умов майбутні фахівці були спроможними генерувати ідеї, розробляти і впроваджувати стратегії ефективного бізнесу.

4. Опитуванням респондентів виділено п'ять найбільш необхідних складових ОП «Агроінженерія»: співвідношення теоретичної і практичної частини (96%), спрямованість дисциплін на майбутню професію (92%), зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (75%), залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (71 %), організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (67%). Тому, при оновленні освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

5. Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали, що є доцільним увести до освітнього процесу такі дисципліни, як «Іноземна мова», «Система точного землеробства», «CAD для 3D-проекування», «SOLID WORKS», «Управління

персоналом», «Автоматизація технологічних процесів в АПК», «Логіка». А вилучити з освітнього процесу - «Історія», «Філософія», «Трибологія», «Мастильні матеріали».

Також надані вище пропозиції викладачів щодо покращення якості освіти та освітньої програми необхідно розглянути та обговорити на засіданні проектної групи.

Декан механіко-технологічного факультету,
д.т.н., професор

Кюрчев С.В.

Завідувач відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Скляр Р.В.